

Masarykova základní škola Návsí, Návsí 345, okres Frýdek-Místek

Minimální preventivní program

Pro školní rok 2007/2008

„SOUTĚŽNÍ VLAK“

Garant programu: Mgr. Petr Majetný

Motto:

Smysl má taková protidrogová prevence, která zahrnuje výchovu mladé generace ke zdravému životnímu stylu, posiluje kvalitu mezilidských vztahů a směřuje ke kultivaci společnosti

Obsah:

Úvod.....	3
Charakteristika školy.....	3
Cíl MPP.....	4
Koordinace preventivních aktivit.....	5
Zaměření primární prevence.....	6
Konkrétní aktivity.....	9
Krizový plán.....	14
Seznam základních zákonů a metodických listů v oblasti prevence.....	15
Seznam odborné literatury, videokazet a internetových stránek.....	16

Úvod

Minimální preventivní program navazuje na zkušenosti z minulých školních let, z poznatků a vědomostí obsažených v jednotlivých vzdělávacích oblastech a různých školních aktivitách, vychází z celoročního plánu školy, je založen na poznávání a využívání zkušeností žáků ze života v rodině a společnosti.

Kostru protidrogové prevence tvoří léty osvědčený celoroční projekt „Soutěžní vlak“, který je zaměřen na aktivní využití volného času dětí na Masarykově ZŠ Návsí.

Charakteristika školy

Jsme úplnou školou s 1. až 9. postupným ročníkem a nacházíme se v malebném údolí Moravskoslezských Beskyd ve vesničce Návsí ležící vedle Jablunkova. Škola je postavena v centru obce. Před školou se nachází Obecní úřad, který se pečlivě stará o vybavení školy. Někteří žáci dojíždějí autobusem z okolních vesnic, Milíkova a Hrádku.

Ve škole se učí 293 žáků, z toho 141 na 1. Stupni a 152 na 2. stupni. Průměrná naplněnost tříd je 21 žáků. Ve škole se nachází 11 odborných pracoven – pro F, CH, Př, dále kuchyňka, dílny, jazyková učebna, 2 počítačové učebny a nově dvě multimediální učebny s interaktivními tabulemi. Na škole se nachází také keramická dílna. K pohybovým aktivitám využívají žáci tělocvičnu, která je však již v dnešní době nedostačující a omezuje průběh více sportovních aktivit najednou. Tento nedostatek alespoň částečně kompenzuje nový sportovní areál .

Škola má světlé, čisté a estetické prostory. Na vzhledu školy se podílejí ve velké míře žáci a učitelé. Před naší školou se nachází krásná školní zahrada se vzácnými stromy, které zpříjemňují prostředí kolem školy. O zahradu pečují žáci a souží také k jejich odpočinku.

Cíl

Cíl minimálního preventivního programu vychází z cíle stanoveného metodickým pokynem k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních MŠMT (Č.j. :20 006/2007-51).

Cíl primární prevence spočívá v předcházení rizikových jevů v chování žáků a to záškoláctví, šikany, rasismu, xenofobie, vandalismu, kriminality, delikvence, užívání návykových látek a onemocnění HIV/AIDS a dalších infekčních nemocí souvisejících s užíváním návykových látek, závislosti na politickém a náboženském extremismu, netolismu (virtuální drogy) a patologickém hráčství (gambling). Dalším cílem prevence je rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech domácího násilí, týrání a zneužívání dětí, ohrožování mravní výchovy mládeže a poruchy příjmu potravy (mentální bulimie anorexie)

V rámci primární protidrogové prevence budou žáci informováni přiměřeně svému věku o návykových látkách, jejich účincích a rizicích. Velký důraz bude kladen na co nejkvalitnější a pestré využití volného času žáků prostřednictvím rozvíjení zájmových činností, sportovních aktivit, přitažlivých volno časových aktivit, posilování zdravého sebevědomí a rozvoje zdravého životního stylu. Velká část těchto aktivit se realizuje prostřednictvím celoročního projektu „Soutěžní vlak“.

Dalším z cílů preventivního programu je motivace učitelů k aktivnímu zapojení se do realizace programu ve svých hodinách, při komunikaci se žáky, spolupráce s kolegy, vzájemná informovanost o chování žáků. Cílem je vést žáky k sebevědomí, k poznání sebe sama, zvládání stresů, řešení problémů a konfliktů. K tomu, aby výsledky primární prevence byly co nejúčinnější, je nutná dobrá spolupráce a přátelský vztah mezi učiteli, žáky a rodiči.

Koordinace preventivních aktivit na škole

Prevence se zaměří na tyto hlavní oblasti:

- Systematickému vzdělávání pedagogických pracovníků ve výchově ke zdravému životnímu stylu
- Vzdělávání v technikách komunikace, které vedou k rozvíjení a řešení problémových situací
- Systémové včleňování výchovy ke zdravému životnímu stylu do výuky
- Spolupráce s rodiči v oblasti prevence a zdravého životního stylu
- Vytváření podmínek pro využití volného času dětí
- Výchova k odpovědnosti za své zdraví a zdraví ostatních
- Poskytování poradenských služeb metodika školní prevence

Ve spolupráci s ostatními kolegy se zaměřit:

- Na tvorbu mezilidských vztahů, vztahů v dětském kolektivu
- Na regulaci chování (agresivita, šikana)
- Vyhledávání různých příznaků skrytého násilí, jak fyzického, tak psychického, které by šikanu mohly signalizovat
- Důsledně se věnovat prevenci, vytvořit kolektiv se zásadou, že silný chrání slabšího
- Na rozvoj uvědomění si rodiny jako zázemí a útočiště
- Na zvládnutí rozdílů komunikace s dětmi a dospělými
- Na upevňování základních zdravotních návyků
- Na nebezpečí alkoholu, tabáku a dalších návykových látek (umět odmítat)

Navazovat příznivé klima ve škole:

- Včasným řešením problémů, spolupráce s rodiči, popřípadě s odborníky – sledovat změny v chování dětí
- Systematickou prací s problémovými žáky, vedení evidence o žácích z problémových rodin, s prospěchovými a výchovnými problémy, sledovat handicapované žáky
- Účinnou péčí o děti s výukovými problémy
- Podporou kvalitních volno časových aktivit
- Získáváním důvěry u žáků
- Zlepšováním spolupráce s rodinou – poskytovat pravidelné informace, zapojení rodičů do různých aktivit školních i mimoškolních (dle celoročního plánu školy)
- Využití vhodného učiva k upozornění na škodlivost kouření, alkoholu, drog
- Využití schránky důvěry („Tabu krabičky) pro anonymní dotazy
- Využití konzultačních hodin metodika školní prevence

Zaměření primární prevence

Zprostředkování základních informací pro žáky 1. stupně v problematice protidrogové prevence proběhne zejména v hodinách prvouky, přírodovědy a vlastivědy jednotlivými vyučujícími. K prevenci budou využity samozřejmě i ostatní předměty. To platí i pro primární prevenci pro žáky 2. stupně, kde tvoří páteř prevence předměty rodinná a občanská výchova, respektive výchova ke zdraví a výchova k občanství, přírodopis, chemie a zeměpis. V hodinách mohou pedagogové využívat materiály z knihovničky metodika školní prevence. Neopominutelnou roli na poli primární prevence mají i třídní schůzky, které slouží k besedám a řešení různých problémů.

Roč.	Učební předmět	Zaměření primární prevence – I. stupeň
1.	Prvouka	Člověk a jeho zdraví • Osobní bezpečí • Péče o zdraví
2.	Prvouka	Člověk a jeho zdraví • Péče o zdraví, zdravá výživa • Osobní bezpečí • Návykové látky a zdraví Lidé kolem nás • Soužití lidí • Chování lidí • Právo a spravedlnost
3.	Prvouka	Člověk a jeho zdraví • Péče o zdraví, zdravá výživa • Partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy • Návykové látky a zdraví • Osobní bezpečí Lidé kolem nás • Soužití lidí • Chování lidí • Právo a spravedlnost
4.	Přírodověda Vlastivěda	Člověk a jeho zdraví • Partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy • Péče o zdraví • Návykové látky a zdraví • Osobní bezpečí Lidé kolem nás • Soužití lidí • Chování lidí • Právo a spravedlnost
5.	Přírodověda Vlastivěda	Člověk a jeho zdraví • Partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy • Péče o zdraví • Návykové látky a zdraví • Osobní bezpečí Lidé kolem nás • Soužití lidí • Chování lidí

		• Právo a spravdnost
--	--	--

Roč.	Učební předmět	Zaměření primární prevence – II. stupeň
6.	Výchova k občanství	Rodina - Vztahy v rodině, rodinné problémy Kultura - Kultura normativní – společenské chování
7.	Výchova k občanství (Občanská výchova)	Člověk hledá společenství - Člověk a morálka - Podobnost a odlišnost lidí - Problémy lidské nesnášenlivosti - Vztahy mezi lidmi (osobní a neosobní, láska, přátelství, party, skupiny...) Člověk hledá sám sebe - Člověk jako osobnost - Schopnosti osobnosti - Sebepoznání - City a emoce
8.	Výchova k občanství (Občanská výchova) Výchova ke zdraví (Rodinná výchova) Přírodopis (H. Komárková,	Člověk hledá sám sebe - Životní cíle, aspirace, plánování života - Hledání smyslu lidského života - Životní názor(víra, náboženství, sekty, svoboda, tolerance, závislost...) Lidská práva - Základní lidská práva - Práva dítěte - Poškození lidských práv, diskriminace Protiprávní jednání - Protiprávní jednání - Postihy protiprávního jednání Zdravý způsob života a péče o zdraví - Výživa a zdraví - Péče o zdraví Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - Auto-destruktivní závislosti - Osobní bezpečí (krizové situace) Změny v životě člověka a jejich reflexe - Dospívání Pohlavní soustava - Sexualita - Pohlavně přenosné choroby Člověk a zdraví - Nebezpečí návykových látek
9.	Výchova k občanství Výchova ke zdraví (Rodinná výchova)	Právo v každodenním životě Člověk hledá svůj svět - Významné globální problémy Sexuální výchova - Vztahy mezi lidmi, formy soužití - Změny v životě člověka a jejich reflexe - Zdravý způsob života (antikoncepce, přenosné nemoci, zodpovědné sexuální chování...) Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - Zneužívání návykových látek - Zdravotní a sociální rizika

Konkrétní aktivita

Soutěžní vlak

- Jedná se o operativní psychosociální projekt zaměřený na prevenci zneužívání návykových látek a dalších patologických jevů s aktivním využitím volného času dětí na Masarykově ZŠ Návsí.

Cíl: 1) V rámci protidrogové prevence na Masarykově ZŠ Návsí poskytnout plnohodnotné využití volného času dětí za spoluúčasti samotných žáků, učitelů a rodičovské veřejnosti
2) Uvědomit si hodnoty opravdového přátelství a kamarádství, zabránit projevům vandalizmu a šikany
3) Snaha předcházet nástrahám návykových látek a dalších patologických jevů
4) Navázat užší kontakt mezi dětmi, rodinou a školou v rámci využití volného času dětí
5) Potírat šikanu v jakékoliv formě

Stručný popis činnosti

Využití volného času dětí v rámci celoročního projektu „Soutěžní vlak“ spočívá především v organizování co největšího množství soutěží a aktivit. Na jejich realizaci se podílí:

- 1) Školní metodik prevence Masarykovy ZŠ Návsí
- 2) Žáci Masarykovy ZŠ Návsí vedení tzv. Školní radou (dva zástupci z každé třídy druhého stupně, jež se v rámci svých možností podílí na samotné realizaci akcí a zprostředkování informací)
- 3) Učitelé a ředitelství Masarykovy ZŠ Návsí (pedagogický dozor, pomoc při realizaci volnočasových aktivit, vedení kroužků)
- 4) SRPŠ, OÚ Návsí

Plánované jednotlivé akce **Soutěžního vlaku** ve školním roce 2007/2008 ve spojení s prevencí zneužívání návykových látek a dalších patologických jevů a s aktivním vyplněním volného času dětí lze rozdělit do následujících oblastí:

1) Kulturní:

Pexeso, Člověče nezlob se, Jazykové odpoledne, Divadelní představení, Kamenomalířství, Chemické kouzlení, První pomoc, Výtvarná soutěž na PC, Papírové zázraky, Keramické čarování, Piškvorkový turnaj, Anglické soutěžení, Vánoční šachový turnaj, Vánoční koncert, Vánoční jarmark, Velikonoční kraslice

2) Sportovní:

Olympiáda stolního tenisu (podzim, jaro), Kolotoč dvojic stolního tenisu, Foukaná družstev, Malá kopaná – podzimní a jarní školní liga, Přespolní běh jednotlivců, Vybíjená družstev, Sedací kopaná, Vánoční sportovní dopoledne – štafetové dovednostní disciplíny, Lyžařské závody – Beskydská lyže, Šplh družstev, Přetahovaná jednotlivců a družstev, Hokejové tipování – MS, Fotbalové tipování – ME, Turnaj v nohejbale, Kopaná (Cocacola cup), Kondiční soutěž dívek, Turnaj ve volejbale a basketbale, Atletický čtyřboj, Cesta vzhůru – rychlostní trojboj, Sportování žáků a učitelů (utkání v kopané a volejbale, vyhlášení žakovské ankety o „Nej učitele“)

Jednotlivé soutěže jsou následně vyhodnocovány a bodovány (body za účast a umístění – J. Cwik) a evidovány na nástěnce Soutěžního vlaku. Nástěnka je vystavena na chodbě v mezipatře školy a je tak k dispozici žákům, pedagogům i rodičovské veřejnosti. Průběžné výsledky soutěžního vlaku jsou aktualizovány na webových stránkách školy. Nejúspěšnější žáci jednotlivých soutěží a aktivit jsou odměňováni. Na závěr školního roku jsou vyhodnocovány nejlepší třídní kolektivy prvního a druhého stupně. Ty se na počátku následujícího školního roku za odměnu zúčastní adaptačního pobytu s přespáním v Jasení na turistické základně DDM Jablunkov.

Poznámka: Výše plánované soutěže a aktivity nejsou zpravidla konečné. Ve skutečnosti se obvykle podaří zrealizovat více akcí .

Aktivity spojené s prací školního metodika prevence:

- „Soutěžní vlak“ – viz výše
- Poradenství – zajišťování poradenské služby v oblasti drogové problematiky pro žáky, vyučující a rodiče žáků, kteří přišli do styku s drogami v rámci konzultačních hodin ve středu 12.30 – 15.00 dle dohody)
- Nástěnka s protidrogovou tematikou a další osvětou je umístěna v mezipatře (naproti nástěnce Soutěžního vlaku)
- Zpracování minimálního preventivního programu, minimální preventivní strategie
- Zajištění spolupráce s odborníky
- Zajištění stálých informací pro žáky
- Vytváření knihovničky a videotéky primární prevence
- Předávání informací o drogách a rizicích jejich užívání učitelům i dětem
- Monitorování sociálně patologických jevů na ZŠ
- Organizace besed – drogová prevence, sexuální výchova, problematika AIDS...
- Tabu - provozování schránky důvěry – tzv. Tabu krabičky“ aneb krabičky utajovaných skutečností.a Tabu nástěnky s možností veřejné žákovské inzerce a veřejného předávání vzkazů
- Spolupráce se „Školní radou“, která je složena ze dvou zástupců z každé třídy 6.-9. roč. Členové školní rady se podílejí na realizaci některých soutěží a na zlepšení vzájemné komunikace mezi žáky a vyučujícími. Školní rada se schází pravidelně první středu v měsíci s ředitelem školy.
- Konzultace s odborníky – škola spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Třinci v oblasti vyhledávání, diagnostikování a péče dětí s poruchami učení a s poruchami chování, rovněž v oblasti prevence nežádoucích jevů.

Zájmové kroužky

Umění

- Plastikové modelářství - L. Dostál
- Keramický - D. Muchová
- Ruční práce - R. Zemanová
- - M. Siudová
- Tvoříme z ovčí vlny - V. Demková
- Přírodniny - J. Šotkovská

- Paličkování - M. Pavlíková
- Hra na flétnu - M. Linková
- Pěvecký sbor - A. Sabatová
- Dramatický - D. Muchová
- Batikování - E. Mullerová

Sport

- Vybíjená - S. Sikorová
- Šachy - L. Bojková
- Fotbal - P. Majetný
- Sportovní všestrannost - J. Cwik
- Stolní tenis - V. Šnajdr

Věda a jazyky

- Chemický - H. Komárková
- Fyzikální pokusy - R. Zemanová
- Ruština - J. Hartlová
- Angličtina - E. Martynková
- Zdravověda - P. Byrtusová
- Počítačový - P. Stopa
- V. Demková

Návštěva divadelního představení

- Během školního roku by žáci měli navštívit jedno divadelní představení v Divadle loutek v Ostravě (dle aktuální nabídky, zvláště 1. a 2. stupeň)

Exkurze a školní výlety

- Školní výlety jsou jednodenní, výjimku tvoří třídenní výlet do Prahy (8. nebo 9. roč.)
- Adaptační pobyt pro vítězné třídy Školního vlaku v Jasení (září/říjen)
- Exkurze u místních firem (1.-9. roč., dle místních podmínek)
- Planetárium v Ostravě (5. roč.)
- Archeopark v Chotěbuzi Podoboře (7. roč., září)

- Planetárium v Ostravě, Hornické muzeum v Petřkovicích(8. roč., duben)
- Těšínské papírny, pamětihodnosti – Český Těšín, Cieszyn (8. roč., květen)
- Exkurze na Úřad práce – IPS (8. roč., jaro)
- Exkurze na OÚ Návsí (9. roč.)
- Osvětim, Solné doly ve Věličce (9.roč. říjen,listopad)

Projektové dny

- Celoroční školní projekt Kalendárium – celkem čtyři dny v roce, každému ročnímu období je věnován jeden den

Další školní akce

- Diskotéky – záleží na iniciativě žáků (alespoň jedna za rok)
- Vánoční koncert s jarmarkem (prosinec)
- Den otevřených dveří (31.1.2008)
- Večer hororů (únor)
- Karneval (únor)

Akce ve spolupráci s místními institucemi a organizacemi

Se školou na poli primární prevence velmi úzce spolupracují místní instituce a organizace:

- OÚ Návsí
- SRPŠ při Masarykově ZŠ Návsí
- Policie ČR, obvodní oddělení Jablunkov
- SK Návsí
- Český svaz ochránců přírody
- Matice Slezská

Akce ve spolupráci s partnery školy:

- Pěvecká soutěž (Maticie Slezská)
- Radovánky (SRPŠ)
- Čištění studánek – 1. stupeň ZŠ (ČSOP)
- Dopravní výchova – beseda (Policie ČR)
- Slavnostní zakončení školního roku (OÚ Návsi)

Krizový plán

V případě, že škola bude mít podezření na používání návykových látek či na výskyt jiných sociálně patologických jevů, bude postupovat podle Řádu školy a patřičného pokynu MŠMT. Na pohovoru s žákem se bude aktivně podílet dle konkrétní situace třídní učitel, preventista, výchovný poradce nebo ředitel školy. Věc bude oznámena zákonným zástupcům, případně jim bude doporučen pohovor s odborníky. V případě nezájmu zákonných zástupců bude kontaktováno oddělení péče o dítě.

Při selhání preventivních opatření

1. V případě podezření na zneužívání návykových látek:

- Provést diskrétní šetření a pohovor s žákem

2. V případě důvodného podezření:

- Okamžité kontaktování rodičů (zákonných zástupců) žáka
- Při negativní a nespolupracující reakci rodiny uvědomit sociální odbor péče o dítě

3. Při průkazném zjištění zneužívání látek ve škole nebo v případě, že žák je prokazatelně ovlivněn drogou (i alkoholem) v době vyučování ředitel školy dle pokynů ministra:

- Kontaktuje zdravotnické zařízení a zároveň uvědomí rodiče, popř. zákonné zástupce)

4. V případě dealerství nebo podezření na porušení § 217 trestního zákona (ohrožení mravní výchovy dítěte) nebo zanedbání povinné péče:

- Uvědomí oddělení péče o dítě
- Oznámí věc policii

Seznam základních zákonů a metodických listů v oblasti prevence

Zákony

- 359/1999 Sb. O sociálně právní ochraně dětí
- 91/1998 Sb. O rodině
- 167/1998 Sb. O návykových látkách
- 218/2003 Sb. O odpovědnosti mládeže za protiprávní činy
- 101/2000 Sb. O ochraně osobních údajů
- 561/2004 Sb. Školský zákon
- 563/2004 Sb. O pedagogických pracovnících

Vyhlášky

- 72/2005 Sb. O vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných
- 73/2005 Sb. O poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

- 317/2005 Sb. O dalším vzdělávání pedagogických pracovníků akreditační komisí a kariérním systémem

Metodické pokyny

- 14423/1999-22 k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance
- 14514/2000-51 k prevenci sociálně patologických jevů ve škole
- 28275/2000-22 k prevenci šikanování
- 10194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
- 25884/2003-24 Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže na dětech a mládeži páchané
- 11691/2004-24 Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu

Další

- 208/1997 nařízení vlády
- 2009/1997 nařízení vlády o vyhodnocení programu sociální prevence a prevence kriminality
- 1997 Koncepce prevence zneužívání návykových látek a dalších SPJ (1998-2000)
- Národní strategie protidrogové politiky na období 2005-2009 (usnesení vlády 1305/2004)
- Strategie prevence SPJ u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na období 2005-2008(č. j. 10844/2005-24)

Seznam odborné literatury, videokazet a internetových stránek

Literatura:

- Děti a jejich problémy, sborník studií, Sdružení linka bezpečí
- Drogy – co bychom o nich měli vědět, M. Borník
- Drogová závislost, Může být ohroženo i vaše dítě?, J. Presl
- Jak pomoci dětem odmítat alkohol a drogy aneb Prevence v rodině, K. Nešpor
- Hazardní a počítačové hry u dětí a dospívajících, K. Nešpor
- Automaty a jiné hazardní hry, K. Nešpor
- Drogy – Jak vlastně vypadají?, Medea Kultur
- Likvidační životní styl, Medea Kultur
- Prevence problémů působených návykovými látkami na školách, K. Nešpor a kol.
- Problémy s návykovými látkami ve školním prostředí, Časná a krátká intervence, K. Nešpor a kol.
- Alkohol, drogy a vaše děti, K. Nešpor, L. Csémy
- O nás pro nás aneb Deník školáka 3. díl, L. Csémy a kol.
- Drogy – Poznej svého nepřítele, Medea Kultur
- Jak přestat brát drogy, K. Nešpor, M. Millerová
- My, drogy a Evropa, Medea Kultur
- Komunikace a stres, V. Kebza, I. Šolcová
- Co to je, když se řekne: Škola podporující zdraví, SZÚ
- Kouření cigaret a pití alkoholu v ČR, H. Sovinová, L. Csémy
- Alkohol a jiné návykové látky u dětí, SZÚ

- Romantické období končí, K. Nešpor
- Problematika dětské pornografie a její prevence na škole, VÚP
- Řekni drogám ne, VZP

Videokazety:

- Řekni drogám Ne !, VZP ČR
- Hele vole člověk
- Drogová problematika
- Očima hadů I.
- Očima hadů II.
- Láska je Láska
- Co je třeba vědět o sexu I.
- Co je třeba vědět o sexu II
- Svoboda volby.

Počítačové výukové programy:

- Kouření a já, D. Hrubá,

Internetové stránky:

- www.sananim.cz
- www.odrogach.cz
- www.dropin.cz
- www.plbohnice.cz/nespor/
- www.boitox.cz/drogy/zakon
- www.drogy-info.cz
- www.extc.cz
- www.asociace.org
- www.erowid.org/index.shtml
- www.vlada.cz
- www.szu.cz
- www.stredocech.cz